

KOUZELNÝMI VRÁTKY POSPĚŠ S NÁMI DO POHÁDKY

Pohádkový svět (Dagmar Tomášková)

Kouzelný svět, plný skřítků,
ten, co můžeš uvidět,
vydáš li se, do pohádky,
poznáš záhy jiný svět.

Na paloučku u studánky,
musíš chvíli posečkat,
přítančí tam krásná víla,
barevný, je její šat.

Kousek dál, je velká skála,
od pradávna, tady stála.
Čerti, se v ní často žení.
To je teda nadělení!

A na břehu, u rybníka,
Olšový se jmenuje.
Na vrbě, tam vodník sedí,
všechno kolem sleduje.

Oblast poznání

1/ Tento týden budeme věnovat pohádkovému tématu. Hlavním cílem je společné prožití radosti z pohádek, rozvoj komunikativních dovedností, kritického myšlení, pozornosti. Povídat si s dětmi budeme o tom, jaké pohádky, příběhy a jejich hrdiny mají nejraději a proč, zaměříme se na ustálené vlastnosti pohádkových hrdinů, na dobro a zlo v pohádce. Budeme hovořit o lidských vlastnostech a o emocích.

2/ Seznámíme děti s tím, jak pohádky vznikají (se základním dělením pohádek na lidové a autorské).

Lidová pohádka - v době, kdy ještě nebyla elektřina, počítače, televize, kina a knihy byly vzácné, scházeli se lidé a vyprávěli si pohádkové příběhy, které byly určené stejně tak pro děti jako pro dospělé. Nejčastější hrdinové byly princové a princezny a také mladíci, kteří šli do světa na zkušenou. Lidé si tak představovali, jak se může žít v místech, které nemohli navštívit. Časté byly i strašidelné pohádky o čertech, vodnících, strašidlech, bludičkách, vílách a dalších pohádkových bytostech. Samozřejmě vždy dobro, laskavost, důvtip vítězily nad nenávisť, lakotou, hloupostí. Vyprávěné příběhy si lidé povídali dál a potulní řemeslníci a další je předávali na vzdálenějších místech. Některé z těchto příběhů zaznamenali spisovatelé do svých knih. Takovými spisovateli byli například K. J. Erben a B. Němcová.

Autorské pohádky – jsou pohádky, které si vymyslí a zapíše v knize spisovatel. Jejich hrdiny bývají nejenom lidé a pohádkové bytosti, ale často také zvířátka, která jednají jako lidé. (Z. Miller Krteček).

Předmatematické představy

- 1/ Budeme rozlišovat pořadí – první x poslední, upevňovat určení – za a hned za, před a hned před. Na toto téma vymýšlíme množství her (např. s plyšáčky), řešíme pracovní listy.
- 2/ Trvá orientace v prostoru – poloha předmětu a hry s čísly - méně x více, o jednu méně, o jednu více.

Oblast řeči

- 1/ Číst budeme pohádky lidové i autorské, hovořit o hrdinech příběhů a jejich činech. Pohádky můžeme s dětmi převyprávět vlastními slovy (rozšiřujeme slovní zásobu a komunikační dovednosti dětí, trénujeme záměrnou paměť, soustředění, zjišťujeme, jak děti rozumí ději a textu) Máme-li tu možnost, necháme děti poskládat ilustrace z pohádek podle dějové posloupnosti.
- 2/ Zahrajeme si některé známé a jednoduché pohádky (např. O červené Karkulce, O třech prasátkách, O neposlušných kůzlátkách. O veliké řepě). Podle možností a také chuti dětí použijeme loutkové divadlo nebo zkusíme dramatizaci.
- 3/ Dávat si budeme pohádkové hádanky, např.:

*Má dva rohy na čele, kaboní se vztekle, straší děti na zemi, ale bydlí v pekle. Kdo je to? - čert
Číhá v lese ve křoví a je tuze hladový. Číhá tady na Karkulku, to už dávno kdekdo ví. Kdo je to?
- vlk*

*Červená čepička, zacinká rolnička, pěkně se ukloní, zvonečkem zazvoní. Kdo to je? - Kašpárek
Kdopak asi v domku bydlí? Sedm misek, sedm židlí, sedm hrnků na polici, kdo tam bydlí? -
trpaslíci*

*Není žádná krasavice, na nose má bradavice, s velkou chutí straší děti, umí létat na koštěti.
Kdo to je? - čarodějnice*

*Bydlí v řece, v rybníčku, hrnek líčí na dušičku. Ze šosu mu voda stříká, o koho jde? - o vodníka
Zamazaná od popela, tančit s princem prý by chtěla. Obuje jí střevíček, usměje se z podvíček.
Kdo to je? - Popelka*

Vymýšlíme si vlastní hádanky, necháme klást hádanky také děti. Zahrajeme si hru „Na jakou pohádku myslím?“, kdy ten, kdo hádanku klade, se snaží popsat co nejvěrněji pohádkovou postavu nebo přiblížit děj pohádky, tak, aby bylo možné pohádku uhodnout.

- 4/ Přečteme si rýmovanou pohádku a zkusíme hledat rýmy. Jednou z možností je vyhledávat na obrázcích slova, která se rýmují (stůl, hůl půl, vůl – les, ves, pes, ples – host, most, kost).

O veliké řepě (Michal Černík, Pohádkové chvílky)

Kolem řepy chodí děda,
tahá, vzdychá, naříká.
Řepa vytáhnout se nedá:
Jéje, ta je veliká!
Přidala se babka, vnučka,
pejsek, kočka, myš.
Chytili se pevně.
A teď, řepo, uvidíš!
Za chvilku
byla venku.
Děda vpředu, myška vzadu,
svalili se na hromadu.
Myška píská vesele:
„Já mám sílu, přátelé!“

Kočka oči přimhouří:
„To koukáte, kocouři!“
Pejsek štěká: „Žádný pes
nedokáže, co já dnes!“
Vnučka zpívá: „Trala-la-la,
dědovi jsem pomáhala!“
Babička je také ráda,
protáhla si při tom záda.
A u řepy na poli
děda šťastně hlaholí:
„Jak je pěkně v našem kraji,
když si všichni pomáhají!“

O Sněhurce (Michal Černík, Pohádkové chvílky)

Přišli domů trpaslíci,
koukají se po světnici.
„Kdo mi ustlal postýlku?“
„Kdo mi vypral košilku?“
„Kdo mi umyl misku, lžičku?“
„Kdo navařil polívčičku?“
„Kdo nám tady uklidil?
Ani smítko nevidím.“
„Já Sněhurka, já to byla,
já jsem v lese zabloudila.“
„Máme doma pomocníci,
uklidila ve světnici,
tralala, tralala,
uvařila, vyprala.“
„Vidím, že jste hajdaláci,
naučím vás tuhle práci.“

Tak se stele postýlka...
Tak se pere košilka...
Tak se vaří, tak se smaží...
Tak se správně hospodaří...
Tak se jí a nedrobí...
Tak se myje nádobí...
Tak se mete koštětem...
Ať to nikdo nesplete!“
„Sněhurečko, moc a moc
děkujem ti za pomoc!
Líbí se nám v chaloupce.
Teď už víme, co to chce.“
Potom zívli, jenom krátce,
a už spali, ach tak sladce.

5/ Zahrajeme si sluchová hry, kdy dětem tichým hlasem říkáme podobně znějící slova a děti je poté opakuji (myška – liška – šiška, lýska – liška, vila – víla, srnec – hrnec a podobně). Sluchové rozlišování je podstatné pro dobrou komunikaci a porozumění mluvené řeči.

Pro radost si zahrajeme tichou poštu, případně hru na Popelku (určíme prince a Popelku, dítěti, které představuje prince, zavážeme oči, Popelce dáme rolničku. Všechny děti říkají říkanku):

Maličký střevíček na schodech leží,

ze zámku rychle dívenka běží.

Princ našel střevíček a dívku hledá.

„Která ho obuje, bude má žena!“

Poté Popelka opakovaně zvoní rolničkou a princ podle zvuku hledá, kde stojí. Dbáme na bezpečnost – odstraníme z prostoru překážky.

Rozvoj estetického vnímání

1/ Necháme děti nakreslit oblíbenou pohádkovou postavu. Nabídneme větší množství výtvarného materiálu – barvy a štětce, tuš, barevné papíry, čtvrtky různých tvarů a velikostí, voskovky, pastelky, aby děti mohly tvořit podle své fantazie a zájmu.

2/ Společně můžeme nakreslit ilustrace k některé pohádce.

3/ Zaspíváme si známé písničky a doprovodíme se na dětské hudební nástroje. Zpíváme skupinově i sólově, vždy dbáme na práci s hlasem – nekřičíme, posloucháme se vzájemně (nepředbíláme doprovod ani ostatní zpěváčky).

Oblast pohybová

1/ Zdolávat budeme pohádkovou překážkovou dráhu, např. přechod strašidelným lesem – chůze po lavičce, podlézání a překračování překážek, prolézání strachovým pytle, chůze po hmatovém koberci a další.

2/ Zahrajeme si pohybovou hru „Na perníkovou chaloupku“ jde o honičku, kdy děti stojí v kruhu a tvoří tak perníkovou chaloupku. Baba Jaga je uvnitř a na smluvený signál vybíhá z kruhu dětí. Děti jí zvednutými pažemi „otevívají dveře“ na opačné straně kruhu, než stojí Jeníček s Mařenkou. Baba honí dvojici dětí, která „se zachrání“, pokud se oběma podaří oběhnout celý kruh a nebýt chyceni.

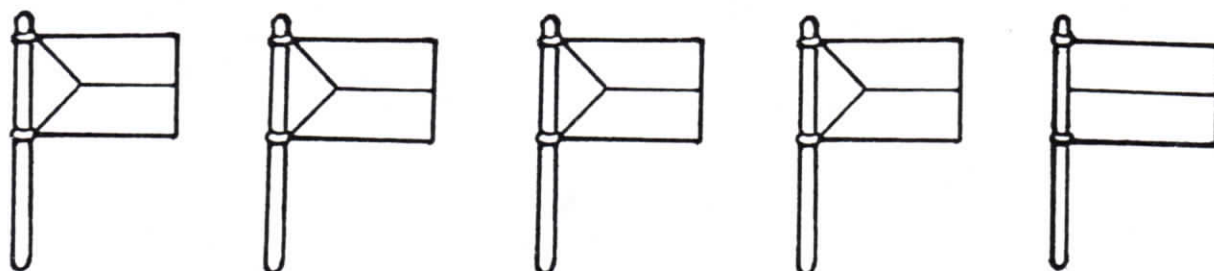
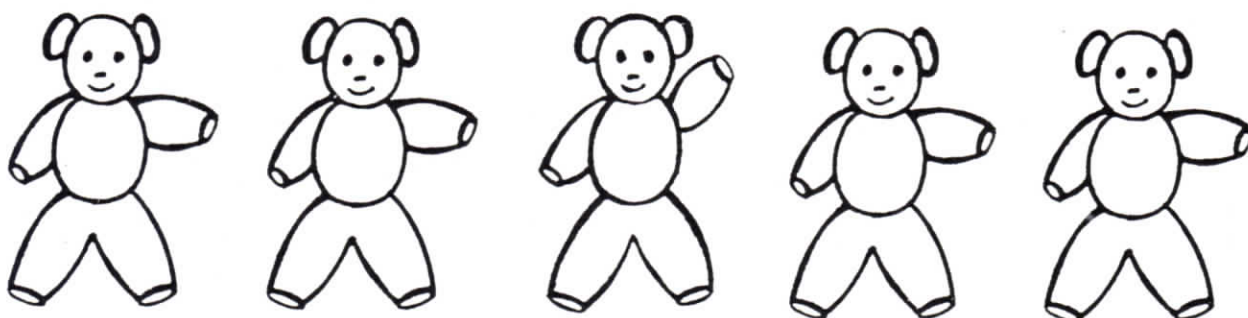
Pracovní činnosti

1/ Společně (s dopomocí dospělého) využijeme dostupný materiál a tvoříme loutky případně jednoduché loutkové divadlo (loutky a kulisy) nebo alespoň nabídneme vystřihování obrázků pohádkových postav, které poté přilepíme na špejli a vytvoříme tak jednoduchou loutku. Vysvětlíme dětem, jak správně a bezpečně pracovat s nůžkami.

2/ Nabídneme dětem k prohlížení obrázkové knížky a leporela. Dbáme na správné zacházení s knihou, ukážeme dětem, kde kniha začíná a končí.

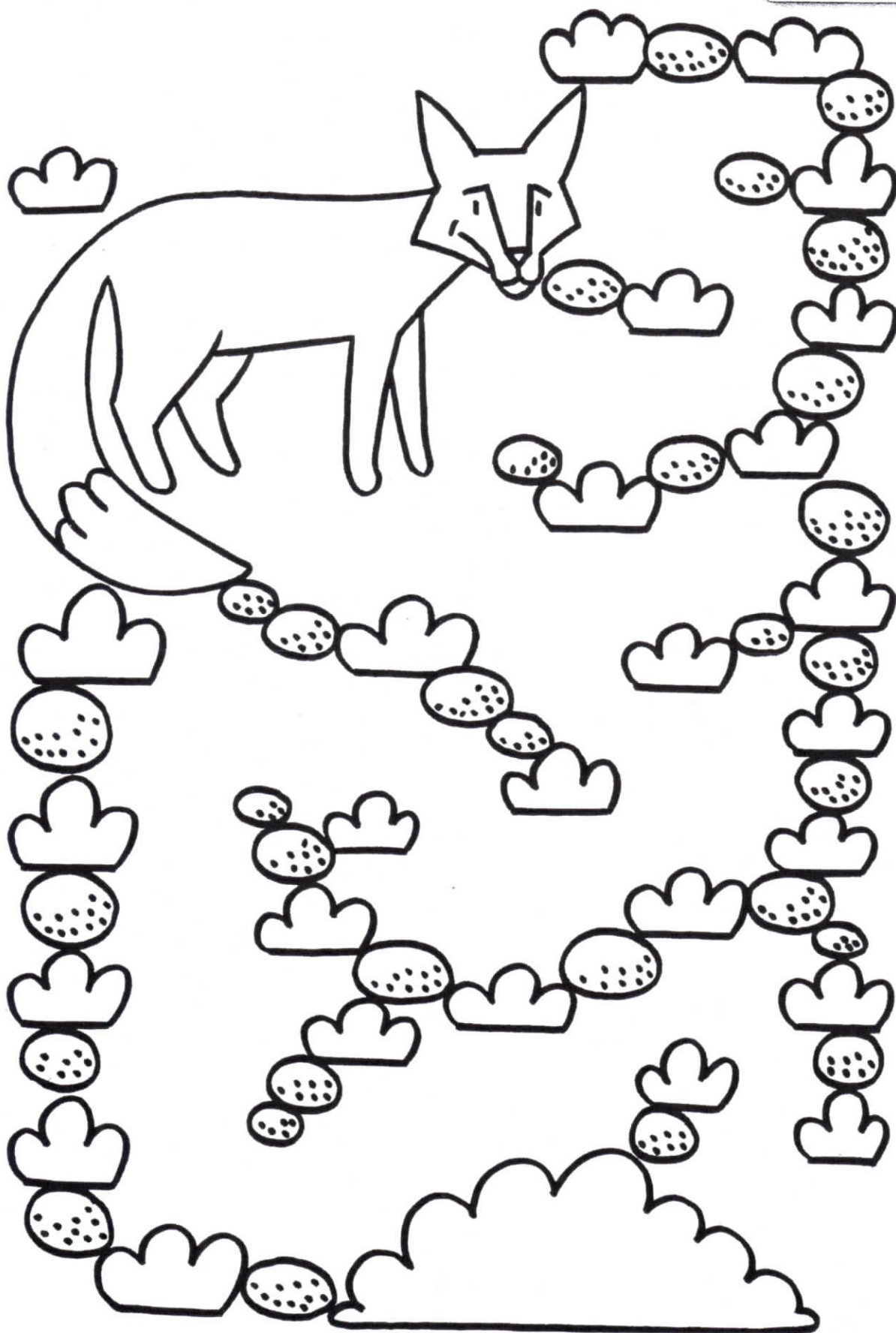
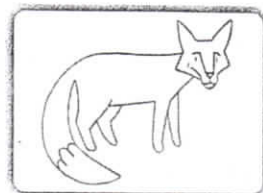
3/ Upevňujeme samostatnost dětí a pečlivost při oblékání a péči o vlastní věci (skládání oblečení, ukládání na místo).

Který obrázek je jiný než všechny ostatní? Který se liší a proč? Odlišný obrázek vybarvi.

Liška zabloudila. Pomoz jí najít cestu.

Liška zablúdila. Pomôž jej nájsť cestu.

Který obrázek je jiný než všechny ostatní? Který se liší a proč? Odlišný obrázek vybarvi.

